

Kiadóhivatal:
Budapest, Gyöngyösi-utca
9. szám.
Ide czimzendők az előfizetési pén-
zek, hirdetések és nyiltérek.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt - kr.
Fél évre 3 frt - kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 12 krért
az elárúsító helyeken kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII. Vas-utca
13. szám.
Ide küldendő a lap szellemi ré-
szét illető minden közlemény.
Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési díj:
Egész évre . . . 6 frt - kr.
Fél évre 3 frt - kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.
Egyes számok 12 krért
az elárúsító helyeken kaphatók.

Hogy áll a világ?

Itthon. Már-már azt hittük, hogy a képviselő urak hadjáratán, akarjuk mondani beszámoló beszédein kívül alig lesz megemlíteni valónk, midőn miniszterválságról szóló hírek merültek fel, állították, hogy Széchényi Pál gr. vagy Kemény Gábor báró elhagyják állásaikat, valami közöttük támadt differenciák miatt, persze, hogy e hírt azután a félhivatalosak siettek megczáfolni. Azt hisszük, hogy felesleges munka volt, úgy sem adott hitelt a hírek senki, a ki tudja, hogy Széchényi Pál gr., ki még elvei árán is szívesen beült a miniszteri székbe, oly dologért, hogy ötvenezer forintot az ő miniszteriumában fizessenek-e ki, vagy máséban, e széket ott nem hagyja, már pedig ha Széchényi s Kemény között kellene választani, úgy hisszük Tisza Kálmánnak se lenne nehéz az elhatározás. Valószínűbb az újabb hír, hogy Széchényi Orczy helyét foglalná el, az ipar, kereskedelem s földművelési tárca pedig Keglevich grófra, az intranzigens liberalisra bizatnék, különös tekintettel azon előtanulmányokra, melyeket a nemes gróf a magyar bortermelők szövetkezetének vezetése alatt tett. Bizony nem bánjuk mi se, ha a gróf ur miniszter lesz, legalább remélhetjük, hogy a Tisza-kormány hamarabb jut felszámolásba.

Az erdélyi közművelődési egyesület, úgy látszik nem lesz sziklára esett mag, szerte-szét élénkül az érdeklődés nemzeti védelmünk ezen egyik békés, de hathatós eszköze iránt. Reméljük, hogy ezuttal nem lesz szalmatűz a láng, melyet kell, hogy egyre jobban éleszszen a honszeretet. Annyi mindent eltanultunk már, tán a kitartásból is ragad reánk valami.

Horvátország kitett magáért, azaz, hogy a zágrábiaknak, most nem levén magyar czimer kitéve, nem volt mit megöklelni, fogták hát magokat s elhitették a jámbor bratyékkal, hogy most már a magyarok valószínűsége levágják a horvátokat. S a testvéreknek elég nagy szarva volt hozzá, hogy ezt el is higgyék, ugyanígy, hogy zavargásoktól kellett tartani, s ennek meggátolására katonaságot kirendelni. A regnikoláris deputáció munkálatainak alapját is kezdik szépen lerakni a horvátok. Frank ur — már neve is mutatja, hogy tősgyökeres horvát — kiszámította, hogy a horvátoktól Magyarország quota fejében többet szed kellenél, persze, hogy egy szó sem igaz a dologból, de hátha a horvátok értelme akkora, hogy elhitték, miként a magyarok lesakolták őket, könnyebben elhitték ezt a butaságot is.

Ausztriában. A Reichsrath választások eredménye, nem reméltet nagymérvű vereséget hozott az osztrák liberalisoknak. Bécs, a centralizáló osztrák pártnak 1861 óta bevehetetlen vára, négy kerületben bukatta meg a zsidó liberalis irányú szóvivőit, Bécs megmutatta, hogy meguntta szekerét tolni azon pártnak, melynek irányára, oka a mai nagymérvű hanyatlásnak; azon körülmény pedig, hogy magában a fővárosban, s a közel Badenben, tehát ott, hol a zsidó elem annyi ideig gyakorolta korlátlan hatalmát, hogy szinte már úgy tetszett, mintha uralma örök időkre meg volna alapítva, oly tisztavérű antiszemitákat választottak, mint Pattay és Fiegl, eltagadhatatlanul bizonyítja, hogy a zsidó aera végéhez közeleg. Hát van is larament és geserez elég; a bécsi zsidó lapok oly keserves panaszokkal telvék, mintha csak Jeruzsalem pusztulását akarnák még egyszer megénekelni, elnevezik a nép öntudata felébredésének nyilvánuló jeleit »szellemi járvány«-nak, s ha végig olvassa az ember a börtelapok tudósításait, azt hinné, hogy a választások

alatt Bécsben legalább is a Custozsaihoz hasonló csatákat vívtak, pedig a mi történt sem több, sem kevesebb, minthogy a nem választók oly módon adtak kifejezést érzelmeiknek, hogy egymást egy kissé meglöködték, a választók azonban mindenféle kifogástalan rendben teljesítették kötelességüket. A népkizsákmányoló rendszer emberei tehát oly leczkét kaptak, melyre lesz okuk igen soká gondolni. Reánk magyarokra nézve e választások az általános szempontokon kívül még azért bírnak különös érdekekkel, mert a bukott irány emberei azok, kik Magyarország beolvasztásában, s az osztrák összbírodalom eszméjének megvalósításában találták céljaik elérésére, s érdekeik kielégítésére a legjobb módot. Ha volna oly

Franciaország. Viktor Hugo temetése minden egyéb eseményt háttérbe szorít. 2-án pontban 11 órakor délelőtt kezdtek a szertartást; a diadalkapu előtt az állam képviselői s a diplomáciai testület tagjai foglaltak helyet. A szegények halotti kocsija — mert Hugo azt kívánta, hogy ezen vigyék a temetőbe, az avenue champs Elyséesen várta a hullát, e kocsit hat virágokkal megrakott más jármű előzte meg. Indulás előtt hat beszédet tartottak; ezután megindult a menet a Marsellaise hangjai mellett, melyet katonai zenekarok játszottak. A koporsó után mentek a család s az elhunyt benső barátai, az összes kíséret, mintegy háromszázezer emberből állott; negyedfél óra kellett ahoz, míg ez óriási tömeg a pantheonhoz ért, hol ismét tizenkét szónok mondott dicsőítő beszédeket. Ennek utána a koporsót elhelyezték a Pantheon sirboltjába. — Hugo Viktor halálával összefüggőleg a kamara elhatározta, hogy a Pantheon — szentgenovéa temploma — templomi minőségétől fosztassék meg, s ezután temetkezési helyül szolgáljon azon férfiaknak, kik Franciaország iránt különös érdemeket szereztek. A templomnak céljától volna elvonása miatt a párisi érsek óvást emelt. Mint jelentik, a chinai békekötés aláírva ugyan még nincs, de a chinai császárné kiadta a parancsot, mely a tárgyalások kedvező folyamatát konstatálja.

Anglia s Oroszország között a teljes megállapodás még mindekkoráig nem jött létre; mindkét fél bíról a dán királyt választotta meg, az elibe teendő kérdéseket azonban csak később fogják megállapítani. Ezen ügy azon benyomást teszi, mintha mindkét fél valamely eshetőség bekövetkezését várna, a mihez alkalmazkodva azután vagy megkötik a békét, vagy valóban megkezdik a háborút.

Olaszország mint látszik csakugyan vállalkozni fog Szuakim megszállására, habár a a porta is most már hajlandóbb erre mint előbb volt. Általában nagyon emelgetik, hogy Olaszország Európán kívüli expedícióra készül

Indiából nagy csapás hírére hozza a táviró. Kasmir tartományban nagy pusztítást vitt végbe a földrengés s sokkal nagyobb károkat okozott, mint a spanyolországi. Az indiai tartomány állattenyésztése sok esztendőre meg van semmisítve, mert egy milliónál több pusztult el. Ez egyuttal a gyapot- és schawlszövés pusztulását is jelenti. — Srinagarban kártyaház módjára omlott össze a lovassági kaszárnya; esteli tíz óráig ötven halottat ástak ki a romok alól, köztük a maharadsah vejét is, ki mint kapitány a kaszárnyában lakott. A sebesültek száma is ötvenre rug eddig s közülök csak kevés fog megélni. A lakosok közül negyven halt meg s hatszáz szenvedett sérüléseket; a sebesültek közt száz van olyan, a kit nem lehet megmenteni. A maharadsa palotája, a kormány-épület és az angol rezidens kastélya romokban hever, s ott is sok ember sebesült meg. — A földrengés kiterjedt az egész tartományra, de a távolabb eső vidékekről nem küldhetnek híreket, mert a táviró-vezeték mindenütt megromlott. Ugy látszik, hogy Sopor városát érte a legnagyobb szerencsétlenség. A mecsetben körülbelül nyolczszáz ember volt együtt, hallgatva egy afgán vándorlelkész beszédét, a ki Közép-Azsiának legtekintélyesebb csodatevője. A mecset nagy kupolája menydörgéshez hasonló robajjal dült össze; az oszlopok megrepedtek, mintha szalmából lettek volna. Eddig kétszáz halottat és négyszáznál több sebesültet huztak ki a romok alól. Az afgán csodatevő embernek hajaszála sem görbült meg, a mi valóban isten csodája.

Gróf Zichy Jenő,

v. b. t. t., az országos kiállítás alelnöke.

kormányunk, mely az új irány kedvező esélyeit fel akarná s tudná használni, háromszoros fontosságúak lennének e választások reánk nézve. — Ha nem is annyira meglepő, de nem kisebb mérvű a diadal, melyet a konservatív elem a vidékeken aratott; annál is inkább, mert ismert nevű zsidó liberalisok ellenjelöltjei nagy többséggel választottak meg. Az osztrák iparnovella életbeléptetése iránt a kereskedelmi miniszter kiadta rendeletét, e szerint junius hó 11-től kezdve a vasárnapot, reggel hat órakor kezdődő s hétfőn reggel hat órakor végződő munkaszünettel kell megünnepelni. Most már tehát, miután Ausztriában a vasárnapi munkaszünet tényleg életbe lép, tán a mi kormányunknak is megjő jóakarata s bátorsága hasonintézkedéseket magokban foglaló javaslattal lépni a képviselőház elé.

Németország. A császár és Auguszta császárné egészségi állapota sokkal aggasztóbb, mint általában hirdetik, a császár egész napokat tölt az ágyban s erejének nagymérvű hanyatlását konstatálták orvosai, betegségének mérvét tanúsítja az is, hogy a rendes udvari orvoson kívül még egy második is éjjel-nappal jelen van a palotában; a császárné mellbaja súlyosodott, sokat szenved s étvágya majdnem teljesen hiányzik; összefüggésben látszik lenni e hírekkel az is, hogy Bismarck herceg fürdőbe utazását elhalasztotta.

Az antiszemita pártkorról.

Az antiszemita pártkör bomlásáról világossá kürtölt hírekkel, s Istóczy képviselő urnak május hóban megjelent, a pártkörből történt kilépését jelző nyilatkozatával szemben, a kör tagjai következő nyilatkozatot adtak ki:

Az antiszemita pártkör törzskönyvében Istóczy Győző képviselő ur következő sajátkezűleg irt nyilatkozata foglaltatik: »Miután mint már a f. évi márczius 28-án tartott közgyűlésen is kijelentettem, a közönség részéről felkarolatlanul maradt »Magyar Lap«-nak a pártkör által való további kiadásával egyet nem értek, mert annak fentartása költségeihez sajátomból hozzá nem járulhatok: ennél fogva ezen okból az országgyűlési antiszemita pártkörből ma kiléptem s ehhez képest nevemet a tagok néasorából ki is törültem. — Ezen tett lépésemet a mai nap tartott közgyűlésen szóval is kijelentettem. Budapest, 1885. ápril 10. Istóczy Győző s. k. » Ehhez a nyilatkozathoz azt vagyunk kénytelenek hozzá tenni, hogy miután ama két hétre, melyre a lap további folytatása kontempláltatott, a lapalapítványi tőke elégséges volt, bármely párttag vagyoni hozzájárulása nem igényeltetett, sőt annak esetleges igénybevétele is ez által ki lévén zárva, Istóczy Győző ur kilépésének indokát alaptalannak tekintjük. A pártkör a lezárt könyveket felülvizsgálván, azokat tökéletesen rendben találta és a pénzbeli ügyekre vonatkozó kezeléseket kifogástalan tisztaságáról meggyőződött. A még fennmaradt tiszta összeg a lap alapítványát adományozó urak rendelkezésére bocsátatott, kik emez összeget egy más pártcélra szánván, emez összeg azon célra fejtett ki. Minden további felesleges és üres kombinációk kiküszöbölése végett kijelentjük, hogy mi a pártkört és pártot továbbra is fentartjuk és hívek maradunk ama zászlóhoz, melyhez szegődünk. Kelt az antiszemita pártkör f. é. május 22-én tartott értekezletén. Onody Géza s. k., a pártkör társelnöke. Br. Andreánszky Gábor s. k. a pártkör társelnöke. Dr. Nendtvich Károly, s. k. Szalay Károly, s. k. Simonyi Iván s. k. Veress József s. k. Margitay Gyula s. k. (P. H.)

Ezen tárgyilagos nyilatkozat után azt kellett hinni, hogy e kérdés felett ugy a hirlapok, mint a közvélemény napirendre fognak térni.

Kétségtől úgy is lett volna, ha nincs a »Függetlenség«, hogy ismert jóindulatával, a közönséget félrevezetni megkísérelte, valószínűleg ezáltal is az antiszemitizmusnak, melynek kizárólagos szabadalmu képviselőjeként szeret viselkedni — óhajtván tenni jó szolgálatokat.

S valóban a rosszakarat nem kis mérve kell ahoz, hogy azon egyszerű tényre, miként Istóczy az antiszemita pártkörből kilépett, mert a párt lapjának, a Magyar Lapnak megszüntetését indítványozván, ez indítványt a kör tagjainak túlnyomó többsége, különösen pedig az alapítók el nem fogadták, a rágalmnak, a gyanus ításnak, agonosz üldözésnek oly rendszerét alapítsák, mint a Függetlenség.

Jól értesültséget fitogtatni, e mellett a valóságos tényeket rosszakaratulag elferdíteni, torkatátva intrigákról kiáltozni, s nem hozhatni fel egyetlen valóságos tény sem, egyszerű, sőt semmit mondó tényeket felfújni — mert már csakugyan nem nagy jelentőségű dolog, hogy Rác Géza képviselő ur, ki egyébként Istóczy kép. urnak joggyakornoka, nincs egy véleményen a kör tagjainak többségével — csak hogy sárral lehessen dobálózni; vakmerően rágalmazni, gyanusítani, a világba kürtölni, hogy az antiszemita körbe kormány embere furakodott be, zavarok előidézés végett, s ezt a gyönyörűséges mákvirágot meg nem nevezni; gyanítani, mintha a párt két tagja által adományozott összegek nem kezeltettek volna kellőleg, s midőn ennek ellenkezője bebizonyíttatik, az eredményt agyon hallgatni; reá fogni, hogy a nyilatkozók neveit más »firkantotta« alá, de erre legkisebb bizonyítékot fel nem hozni, sőt még a »firkantót« nevét sem jelenteni, érdeklél vádolni másokat, s abban fetrengeni nyakig, ez a »Függetlenség« modora, melyet híven követ e kérdés tárgyalásánál is, ha e zsidó köpködések átáljában lehet s szabad tárgyalásnak nevezni.

Habár azért mert a Függetlenség kiáltozza, nagyon kevés józan eszű ember fog találkozni az országban a ki elhigye meséit, a ki elhigye hogy ha voltak is differenciák, nem a többségnek, azoknak a kik a körben együtt meg-

maradtak, hanem a két kilépettnek, Istóczy s Rác Gézának volna igaza. Két kilépettről szólunk, miután Zimándy képviselő ur azóta irásban kinyilatkozta hogy az érintkezést a körrel mindenkor fentartja; mégis ha valami Istóczynak a zsidókérdés felvetése s felszínre tartása által szerzett érdemeit kisebbíti, ez az, hogy megférhetlensége által ezen gyönyörűséges expektorációkra alkalmat adott.

De az antisemitizmus győzelme nem függ egyes embereknek sem jó sem rossz indulatától, de hóbortjától sem; be fog az következni oly bizonyosan, a minthogy befog következni az idő, midőn józan eszű közönségünk megünne a járszalagot, melyen a Függetlenség szeretné sétáltatni, s megünne hogy erkölcsbírakként gerajlák magukat hogy itéljenek eleveken s holtak felett, azok kik bátran elmondhatják: Nihil humani a me alienum puto!

Daczára a »Függetlenség« rosszakaratu insinuációinak, az antisemita párt fenn fog állani s teljesíti kötelességét.

SZAPULÓ.

Haladás a világ jelszava, haladunk is rohanva. Gondoljon vissza csak valaki a mult évtizedek mártott fagyugyertyáira, s hasonlítsa ezt össze a villámfényvel; avagy gondoljon öreg apja döcögő szekerére, mely gyermekkorában az iskolába szállította s vonjon párhuzamot ez s a villanyvonat között, mely utasait négy és fél óra alatt Budapestről Bécsbe röpti. Valóban rohanva haladunk. De hát kit aggasztana vagy csak foglalkoztatna is e közben az irány, a merre tartunk, jobban mondva tán, merre sorsuk terel! Ki gondolna arra hogy e haladás örült hajsza, melyben egyik ember a másikat legyűrni akarja, lelket, testet ölé futam, melynek célpontjánál van az az egy darab kenyér, melyet a győző elragad a többi elől; ki gondolna arra, hogy a gyorsaság elszédíti a versenyzőket. Hát hiszen ez mind igen természetes, a mai világrend úgy hozza magával, hogyha sorsod nehéz terhet rak rád, menj el »jóbarátaidhoz« vedd ki hálodat jóhiszeműségükre, spekulálj jószívűkre, s ha sikerül, neved ki őket, elég hogy te megkönnyebbültél, megszabadultál, haladj odább, hisz haladásban van az élet, meg ne állj mert ez a halál! Hogy utad mindég sivarabb lesz, hogy elhagy boldogság, hit, remény s minden a mi az élethez kötött, mit gondolsz ezzel, csak felelj meg a nagy jelszónak, haladj! Tovább, tovább! Ha utközben kínálkozik az alkalom, ragadd meg; félsz hogy bepíszkosodik kezed? csak arra gondolj, hogy legyen pár ujj kesztyűre pénz, ezt felhuzod apiszok fölé, ki látja meg? azután mit dusz bele, tisztább-e az a kéz melyet felől nyujtanak, hogy sikereiért üdvözöljenek, csak haladj, meg ne tagad századod nagy jelszavát! Tovább, tovább! Rágalmazd kik veled jót tettek, kend be őket azon posvány sarájjal melyben fetrengesz, vedd fel az erkölcsbíró tógáját s jól legyen azoknak, kik itélőszéked elé kerülnek ha náladnál különbek; hallod-e a jelszót? tovább, tovább! De nyomort, szerencsétlenséget okoztal? átkoznak? nem hallod ha sietsz, ha rohansz. De ime végre előttem az örvény, megálmál? nem lehet, hiába lennél most már hűtelen a nagy elvekhez, melyek eddig szerencsésen hordoztak; és hányan ugrották már keresztül az örvényt, hát ha sikerül ez is, miért ne lennél te is oly szerencsés? — Belebuktál, összecsapódik feletted a nagy semmiség, azt is tudod már, alszol-e csupán vagy tán álmodol is? Hja szegény bolond, erőd nem tartott lépést akarattal, nem bírtál haladni eléggé! De hát uram, hisz ez az ördög utja, mely a kárhözatra a társadalom feloszlására vezet! — S ha oda vezet? e tudat bizony meg nem zavarja a tizenkilencedik század gyermekét, de ki sem tántorítja utjából, rohan a merre végzete tereli, mert régen meg van írva: Elhagytál engemet — mondja az Ur — azért kinyujtom az én kezemet tereád, és elvesztelek tégedet!

Mit mond rólunk a külföld?

Nem akarjuk részletesen felsorolni mindazt, mit külföldi hirlapok néhány hét óta rólunk, magyarokról irnak, csak általjában jelezzük azon teljesen megváltozott álláspontot, melyet a külföld ujjában elfoglal fejlődésünk és kulturális törekvéseinkkel szemben.

Jól esik olvasnunk a csaknem tulzott ömlengéseket, melyel a lapok a magyar nép értelmi képességéről, helyes érzékéről, törekvéseinek minden tekintetben jogosultságáról s a műveltségnek hazánkban való terjedéséről irnak. Jól esik annál inkább, mert

nem oly rég mult még az idő, a midőn a külföldi lapok budapesti levelezői akként méltóztattak rólunk megemlékezni tudósításaikban, mintha Afrika eddig még föl nem fedezett vidékeinek népeivel egy fokon állanánk, e tudósítások a magyar népet csak mint kifent bajszu betyárt vagy legjobb esetben mint csikóst ismertették, ki versenyt futva a szélllel, száguld keresztül-kasul a rónaságon rabolva, gyilkolva, lovakat lopva.

Vannak gazdagabb, miveltebb nemzetek mint mi, és épen ezek hirdetik ma, hogy az általunk elért sikerek életrevalóságunkat tanusítják. S valóban, ha van, mi büszkévé tehetne bennünket, az a miveltebb nemzeteknek eme osztatlan elismerése, melyet kétszeres becsüvé tesz az, hogy tömegesen jönnek mindenfelől az idegenek Budapestre barátsággal szívükben, ajkaikon dicsérettel.

De míg az elismerés örömmel tölti el kebleinket, meg kell vallanunk, hogy egy keserű csepp vegyül örömünk poharába, a midőn látjuk, hogy daczára a káprázató látszatnak, mily távol áll népünk attól, hogy magát boldognak érezhesse!

Mert hiába tagadnánk, hogy a mi ellöttünk van, annak nagyrésze valóban csak látszat.

Megjönnek hozzánk, azaz Budapestre a külföldiek. Itt megmondják nekik, hogy ime, így vezetjük gazdaságunkat, így teremtünk ipart s alapítunk fővárost, tartunk főn közszellemet; megmagyarázzák az idegen komoly tudnivalóval telt vendégeknek, hogy mennyire haladt tudományunk, művészetünk, irodalmunk, közgazdaságunk, minők a mi közintézetek! A jóindulattal teltek hazamennek s hirdetik, hogy miként lepte meg őket Magyarország haladása!

De hallották-e azt a sok jajt, mely annyifele hangzik. Elementek-e szerteszét az ország különböző vidékeire, hogy ott közelből nézzék meg a népet. S jó, hogy nem tették, mert ha nem a főváros fényes palotásorai közt, nem az országos kiállítás remekei tömkelegében, hanem künn a nép körében tanulmányozzák, hogy tulajdonképen mennyire haladtunk, meglátták volna, hogy igen haladtunk, de a jólét tönkrejutásában, meglátták volna, mint pusztul a földbirtokos, meghallották volna a tompa dobszót, mely jelzi, hogy egy ingatlan ismét gazdát cserélt, keresztény birtok zsidó kézre jutott, meglátták volna az adóvégrehajtók szorgalmát s erőfeszítéseit, mellyel a kormányzat gépezetét mozgásban tartják, s akkor elismerésükben aligha kisebb mértékben nem részeseülnénk.

Ez az a keserű csöpp, mely ürömként vegyül örömünkbe, izetlenné téve az öröm italát, a frázisokban nyujtott nektárt!

De hát ne essünk kétségbe; a kiállítás eredménye kétségtelenné teszi, hogy van még erőnk, használjuk azt arra, a mire kell, s habár nagy is a munka, mely reánk vár, biztosan számíthatunk azon idő bekövetkezésére, midőn reánk fog illeni valóban mindaz, a mit ma rólunk elmondanak, hisz rég elmondta már legnemzetiebb költőnk:

A fő és test fogjon kezét,
Egy érzelm, egy érzet,
Lelkesítsen tégedet,
S ne féltsd magyar életedet.

Quintus.

V i d é k.

Oroszáza ünnepe.

E nagyszerű antiszemita népünnepről, melyről lapunk mult számban már megemlékeztünk, a következő terjedelmesebb tudósítás fekszik előttünk:

A pünkösti ünnepek alatt községünk oly eseményeknek volt színhelye, melyek a zsidókra és pártfogóikra nagyon nyomasztólag hatottak. Ünnepe első napján ugyanis Veres József szeretett képviselőnk s Onody Géza és Simonyi Iván orsz. képviselők látogatták meg községünket. A vasuti pályaháznál 60 lovasból álló bandérium, számos fogat s óriási néptömeg várt a vendégekre, kik a délutáni vonattal érkeztek meg. Midőn a kocsiból kiszálltak, ezer meg ezer torok riadó éljenzése fogadta, majd pedig az orosházi antiszemita párt elnöke Kovács János üdvözölte őket őszinte melegséggel.

A bevonulás, bár a pompás bandérium köré 8—9000 főnyi sokaság csoportosult, a legnagyobb rendben történt Veres József képviselőnk házához, hol 80, rózsaszinbe és fehérbe öltözött leányfőlkört formálva várta a kedves vendégeket. E gyönyörű élő virágokból álló koszorú közepén szálltak ki vendégeink a kocsiból. A lovasok, kalapjaikat és zászlóikat lengetve, harsány éljenbe törtek ki, mit az óriás tömeg riadó lelkesedéssel viszhangoztatott.

Most Veres József üdvözölte vendégeit. »Tekintetek a polgárok szemébe, — így végző beszédét, — látni fogjátok a lelkesedést; látni fogjátok, hogy az a

nép, mely benneteket mint elveink vezérbajnokait már eddig is szívébe zárt s ösmeretlenül is szeretett, szászorosan szeret most, mikor a maga köreiben üdvözölhet.

Ezután Ónody Géza szólt a néphez megköszöntve a rendkívül szives fogadtatást, hangja betöltötte az egész nagy térést, mikor így szólt: »Köszönöm önöknek a szives fogadtatást s biztosítom önöket, hogy azt a lobogót, melyet kibontottunk, soha sem fogjuk elhagyni. Mindenkor küzdeni fogunk azokért az elveikért, melyeket önök is vallanak.«

Dörgő éljenzés bizonyította, hogy szavai minden szívből viszhangot vertek.

Most Simonyi Iván üdvözölte a népet, melyben a voltaképi, igazi magyarságot látja, mely nem hajlik be a zsidó igába, hanem a keresztény-antiszemita elveket gyakorlatban valósítja meg, midőn a zsidók kezéből egyik telket a másik után kiragadja. »Hazánk — mondá a szónok — addig lesz magyar, a míg földje, telke magyar kezében lesz.«

Ekkor két lány lépett elő s a vendégeknek pompás koszorukat nyújtott, melyek fehér selyem szalagjára aranybetűkkel e szavak voltak írva: — — tiszteletünk jeléül az orosházi lányok.«

Rövid üdülés után a vendégek a »Polgári kör«-t keresték föl, a hol szintén lelkes ovációkban részesültek. Majd meg néhány gazdához szözlottak be, kikérdeve őket egyről-másról. Így p. o.: »Hány holdja van önnek?« — »Nyolczsáz. Három év előtt vettem 350 holdat 86.000 frton s az árát rögtön készpénzben kifizettem.« És így tovább.

Este közcacsora volt 400 terítékre. Ekkor sajnálatunkra Simonyinak távoznia kellett, mert egy távirat elszözlította körünkől. Az ez által okozott lehangoltságot Ónody szózlata el, ki poharát Kossuthra ürítette. Áldomást mondtak még: Veres József Ónodyra, Kilián Gyula gazdatiszt a nőkre, kik jobb párthívek férjeiknél, Lehoczy József r. kath. lelkész a lányokra, kik a lakomán kiszögláltak, stb.

Ünnep másodnapján a földvári pusztá megvételének öröme népiünnep volt. E pusztát a kincstár ez nap adta át Orosháza községének; területe 5600 kat. hold, vételára 1 1/2 millió forint volt, holdja tehát 270 forint. Eddig zsidók bérelték holdanként 10 frtjával. Veres József képviselő utánjárására azonban e pusztát megvette Orosháza községe s a zsidókat kiützte az Eldoradóból.

A népiünnepen, mely d. u. 3 óraker kezdődött, körülbelül 4000 ember vett részt. 4 óraker Ónody és Veres képviselők is megjelentek s kocsin körülvárvá megzemlélték a pusztát és a környéket. A kirándulásból visszatérve, ők is közéjük elegyedtek a mulatóknak s éjfélig velök tartottak. Az ünnep tiszta jövedelme 310 frt 92 kr., s ezt a községi segély-alap javára fordítják.

Végül hadd szolgáljak még néhány adattal. Orosháza, mely 18.000 lakossal az ország legnagyobb faluja, egyuttal a legvagyonosabbak s a legfelvilágosodottabbak közé tartozik. Itt a földes-gazdák egyuttal a gabna- és marha-kereskedők is, s bár ezt a zsidók zokon veszik, a lakosok jóléte azért egyre szaporodik. Csakis így bírták az orosháziak odáig vinni, hogy az egyesek jóléte mellett (Orosházán a 200—1000 holdas gazdák nem ritkák) a község is folyton gyarapszik, úgy hogy itt már évek óta nincs községi adó. Ha minden község lakosai úgy járnának el mint az orosháziak, akkor a zsidók — látva, hogy az ő számukra nincs gseft, — csakhamar kivándorolnának Palesztinába.

L. y.

HIREK.

— **Házasság.** Fényes esküvő lesz holnap Székes-Fehérvárott. Meszlényi Lajos orsz. képviselő s birtokos vezető oltárhoz Fiáth Mariskát, Fiáth Imre birtokos neje Detrich Vilma urnő bájos leányát. Az ünnepélyt ősi szokás szerint fényesen tartják meg. Násznagyok Gergely Antal kir. táblabíró, Sárközy Aurel fejérmegye alispánja s gr. Zichy Jenő lesznek. A boldog pár az ünnepély után nászutra indul.

— **Zsinagóga keresztény pénzen.** A zsidó betűkkel zsidó-német jargonban írt »Jidische Pester Zeitung«-ban olvassuk, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter, a tiszta-eszlári zsinagóga fölépítésére 500 frtot utalványozott s utasította a nyiregyházi adóhivatalt, hogy ezt az összeget Lichtmann Jakabnak, a zsinagóga-építő bizottság elnökének fizesse ki. — Az eszlári zsinagóga, mely különben 500 frtot soha sem ért, tudvalevőleg úgy pusztult el, hogy a zsidók — Sotymosi Eszter meggyilkolása után — szétfutottak Eszlárról s rituális hombárjukat pusztulni hagyták. Lichtmann Jakab, kinek neve a zsinagógával kapcsolatban most is előfordul, azonos a nagy hírhedségre szert tett »ökonom«-mal, ki az eszlári pörben oly gyszáros szerepet játszott bünpalástoló bandának egyik vezére volt. A nóta vége pedig az, hogy azokból a kereses fillérekéből, melyeket a zsidótól és fiáncztól kifosztott keresztény népből csak kegyetlen exekucziók-

kal lehet kipréselni, telik zsinagógára, de keresztény iskolára vagy templomra nem. Hja persze, nem hiába van czimeinkben a kettős kereszt; csakugyan két keresztet kell viselnünk: a mit a zsidók meg a zsidóbarát kormány raknak ránk.

— **A hol embereket főznek.** A horvát nép miveltési fokát nagyon furesán jellemzik a legujabb zágrábi események. A zágrábi egyetem khemiai laboratoriumát ugyanis pünkösöd vasárnapja óta minden nap nagy néptömeg veszi körül, mert lelkiismeretlen emberek azt hírt terjesztették a falusiak közt, hogy abban az épületben embereket főznek a jövendőbeli orvosok okulására. A tudatlan csöselék nem egyszer fenyegető állást foglalt el s különösen a falusi parasztok mutatnak nagy hajlandóságot az épületek szétrombolására. Zágráb környékén nagy izgatottság uralkodott, pünkösöd után a parasztok közt s a falvakban egész komolyan beszéltek arról, hogy Zágrábba vonulnak s elpusztítják a laboratoriumot. Az emberfőzés ostoba meséjének keletkezéséről a következőket írják Zágrábról: Egy falusi paraszt bejött nemrég fiatal feleségével a hetivásárra. A menyecske tejet vitt egy házba s nemsokára vissza kellett volna térnie urához a vásártérre. Nyilván kalandja akadt s ezért oly sokáig késett, hogy férje türelmét vesztve, keresésére indult. Miután több órán át hiába kereste, összekerült valami meggondolatlan tréfálkozóval, a ki azt mondotta neki, hogy feleségét nem találja meg többé, mert bizonyosan elfogták az orvosok s elhurcolták a laboratoriumba, a hol már annyi embernek ottanták véréit. Ha szöke volt, kétségtelenül ez a sors érte, mert az orvosok épen a szökeket keresik. A jámbor paraszt tovább adta e mesét s noha megtalálta a maga szöke asszonyát, szentül hitte, a mit az impositor mondott. Ugyanilyen híreket költöttek más eltűnt személyekről is s ettől fogva felgyeget alatt tartották egyesek a laboratoriumot. Véletlenül megláttak egy orvosnövendéket, ki munka közben fekete lárvával takarta el arcát s ezt megtették tüzes szemű Belzebubnak. Kiderítették, hogy a laboratoriumban emberi gyomorokat vizsgálják, »főznek«, s úgy okozkodott

gények, mikor haragjukat így kielégítették, megindultak Beregszászra, hogy magokat a törvényszéknél följelenték, s utközben egy csendőrzárral találkozáva, annak a kezébe adták magokat. A szegény parasztleányekkel tehát el fog bánni a törvény, a miért elkeseredett indulatuk elragadta őket, de a zsidót, a ki évek óta fosztogatja a népet s támadó föllépésével most is oka volt a legények felháborodásának, azt nem éri el a büntető igazság keze. Hja, ezt minálunk úgy hívják, hogy »egyenlőség.«

— **A megcsufolt lobogó.** Pancsován május 24-én az odaváló ifjuság majálist rendezett, s ez alkalommal a helyiséget egy magyar lobogóval is földiszították. Sohogy sem fért ez azonban valami Stolicz Vasza nevű dunagőzhajózási tisztviselőnek a fejébe. »Mi nem vagyunk magyarok, nekünk nem kell magyar zászló« — ordított a jeles hazafi, s a zászlót helyéről lerángatta. Az eset a pancsovai magyarok közt nagy elkeseredést okozott; a torna-egyesület másnap gyűlést tartott és Stolicz Vola urat tagjai sorából kizárta. Hír szerint a dunagőzhajózási társaság is szigorú vizsgálatot indított ez ügyben. A milyen jó kezekben van e társulat vezetése, el lehetünk rá készülve, hogy a zászlótépő vadráczot büntetésből előléptetik.

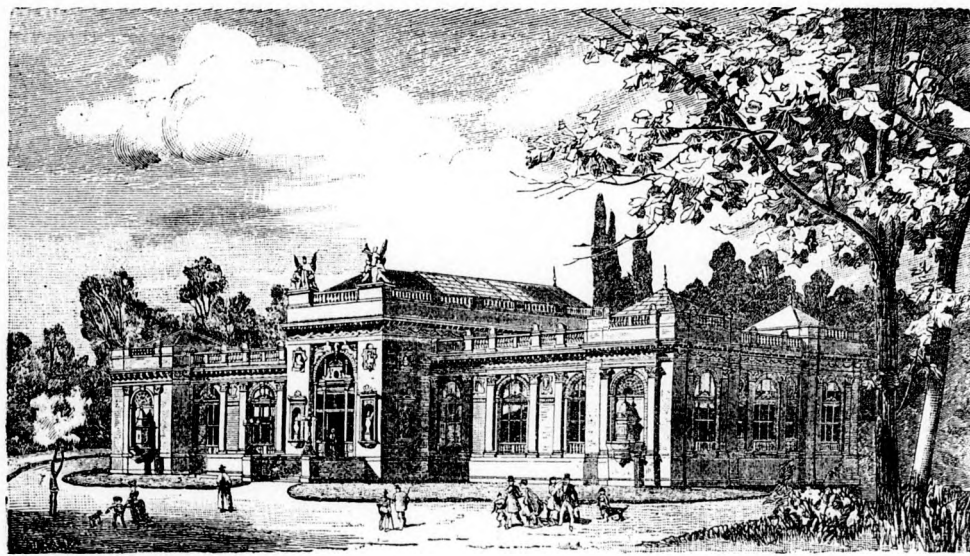
— **Dinsztli utóda.** Eperjesen a mult hó 25-ikén, a város főtevezáján este 8 óraker nagy botrány történt. M tiszthelyettes egy czukrászda előtt többek társaságában a gyalogjárot elfoglalta, úgy, hogy az arra menők kénytelenek voltak az utra kitérni. M tiszthelyettes kardjával hadonázott, s az arra menő D. 6. oszt. gimnáziumi tanuló a kiterjesztett kardba botlott, mire »pardon«-t kérve tovább ment. A tiszthelyettes azonban nem elégedett meg a »pardon«-kéréssel, hanem utána iramodva, a tanulót goromba kifakadásával inzultálta. Midőn M. sértő kifakadásaira D. visszafelelt, a tiszthelyettes a fiatal embert arezul ütötte, — mit ez hasonlóképen viszonzott. Errel M. kardjával támadott D-re. D. daczára társai ama tanácsának, hogy fusson el, helyt állott, s a kacsapásokat arczulesapásokkal viszonzotta. E botrányos jelenetnek úgy szakadt vége, hogy a dühöngő M-t valaki hátulról megragadta, s így harcoképtelenné tette. Időközben két cs. kir. tiszt M-t közbe fogta s lakására kísérte. D. daczára annak, hogy mindkét karján és fején több kardvágást kapott, vértől elborítva lakására ment s ott sok vérvesztés következtében összerogyott és elájult. Miután mindkét kezén az üterek át vannak vágya, s fején is több mély sebet kapott, felgyógyulásához csak a leglegendosabb orvosi gyógykezelés és ápolás mellett lehet remény.

— **Urnapiját.** Méltó ajátatossággal s fényel ünnepelte meg a főváros. Jól esett látni a sok embert, a kik a mindennapi élet fáradalmait, küzdelmei között e napon oda fordultak ahoz, ki kutfeje mindennek. A hatóságok képviselői mint a legfőbb hivatalok, katonaság, szintugy mint a jövő reménye a fiatalság, egyesültek Isten imálásában. Délelőtt annyi zöldágas járkálót lehetett látni, mintha csak egy erdő indult volna meg. Meg-

említjük ezzel kapcsolatban hogy Grác város község-tanácsa elhatározta, hogy az idén nem vesz részt az urnapi körmenetben, Kübeck helytartó azonban e határozatot, mely a chatolika vallás elleni demonstrációnak látszik, megsemmisítette, s utasította a tanácsot, hogy a régi szokást tartsa meg. A tanácsos urak tehát ha kelletlen is, de kénytelen processióztak.

— **Megfordított világ.** Most az egyszer a vendéglős urak csinálták a számadásukat a koresmáros nélkül, mint 12 évvel ezelőtt — a világhiállítás alkalmával — bécsi társaik. Azt hitték, hogy nekik csak szedni kell azt a temérdek pénzt, melyet a jó vidékiek zsákszámba fognak ide hozni, ehez képest fel is emelték az árakat úgy, hogy egy némely szállodában ha valaki egy tejját kért, jó volt megkérdeznie, valjon árát egyszerre, vagy részletekben fizetheti-e? Nem elég ez, hanem az étlapon jelzett olcsóbb ételek rendszeren »el fogytak«, már ha valaki kérte; az ily vendégmarasztalás meg is termette gyümölcsét, a szállodák is étkezdek csak úgy konganak az ürességtől; a koresmáros urak azonban a helyett, hogy elmondának a meaculpat, neki estek — az igaz csak nagy dikciókkal — kiállításnak, azt okozták minden bajukért, s kéri, hogy este hat óraker zárassanak el nemcsak a csarnokok, de a kiállítási egész terület a közönség elől, a mely azután kénytelen lenne hozzájuk menekülni. Nem egy uraim, hanem rem kell eladni a medve bőrét még meg sincs, s nem kell gondolni, hogy a közönség csak arra való, hogy a vendéglős urak — ha nem is huzzák le a bőrét — zsebeit kiürítsék. Jól beszélnek ezek az urak németül s még sem akarják megérteni, hogy »Leben und leben lassene.«

— **Kolerin eset.** Szatmárról írják: Vég Sándor méhteleti lakos e hó 2-án Jóé Ferencz takarékpénztári pénztárnoknál dolgozván, gyanus jelek közt hirtelen meghalt. Beszállították az irgalmasok kórházába, hol dr. Jéger Károly városi főorvos, dr. Erdélyi Dénes és dr. Bakó Gyula orvosok felbontolták, állítólag a kolerin eset jelenlétét konstatálták. Azt hisz-

ORSZÁGOS KIÁLLITÁS.

A műcsarnok.

a nép, hogy a hol a gyomor van, ott kell lenni a testnek is, tehát embereket ölnek a doctuok. A házbeli eseléség valami »fekete szobáról« tudott rettenetes mesét. Híre szaladt, hogy az épületben titkos ajtók vannak. Az áldozatot becsalják az illető szobába. Amint rálep a titkos ajtóra, lesüllyed a pinczébe s ott aztán elbánnak vele. Néhány nappal ezelőtt odahagyták a laboratoriumot a szolgálak is, mert attól féltek, hogy dr. Janecsek tanár őket is megfőzi. A tudományos intézet ellen a »délsláv kultura központján«- akkor a izgatottság, hogy azt kihágások ellen a rendőrségnek kell megoltalmaznia.

— **A nép haragja.** Beregmegye Csoma községében Beck Márton zsidó koresmáros, mint hitsorsosai majdnem kivétel nélkül, a népnek valóságos átka volt s pálinkájával s furfangjaival számtalan családot tett tönkre. A napokban — mint nekünk írják — néhány parasztleány bement Beck koresmájába s szövlítés támadt köztük. A legények szemére hányták a zsidónak, hogy fosztogatja a falu népet, mire a neki bösüllt zsidó fejszét fogva rohant a legényekre. A legények azonban nem szaladtak el, hanem kicsavarták a fejszét Márton gazda kezéből, ki erre tanácsosabbnak látta kereket oldani. Az amúgy is elkeseredett fiúk erre törni-zúzni kezdtek mindent, a mi kezük ügyébe esett. Minden butort, edényt, ingóságot, darabokra törték, a ruha- és ágyneműt széttepték, a pelyhet az ágyneműből szelnek eresztették, a pinczébe a bort, pálinkát, petroleumot földre bocsátották, szóval a mi csak törhető s rombolható volt, mindent összezúztak, sőt a koresmárosnak nem messze lakó családos fia házánál is annyira összetörték mindent, hogy már rombolni valót nem találva, a ház fedelét kezdték szétbontani. A falu népe az utcán összeesődült, tetlenül nézte a rombolást, mert a koresmáros és fiát, ki apjának méltó társa a földműves-nép megrontásában, a faluban mindeki gyűlöli. A le-

szük azonban, hogy ez a hír nem más, mint az ugorakidény első fecskéje, melyet nem kell valami komolyan venni.

— **A kiállítók** Matlekovits államtitkár, értékes emléktárggyal akarták meglepni, már választmány is alakult az eszme létesítésére, élén gróf Zichy Jenővel, — kinek arczképét ma mutatjuk be t. olvasóinknak, s kinek a kiállítás létrehozásában kétségtelenül igen nagy érdeme van, sőt tán mondhatjuk, hogy nélküle a kiállítás nem is létesült volna — az államtitkár ur azonban kinyilatkoztatta, hogy a neki szánt ajándékot, nehogy félremagyarázásokra adjon alkalmat, nem fogadhatja el.

— **Rövid hírek.** Az angol királynő május 26-án érte el 66 éves korát. A német császár és dán király után, Viktoria a legidősebb európai fejedelem. — **Tolnamegye** Szegszárdon május 28-án rendkívüli gyűlést tartott, melyen Jeszenszky Lászlót 39 szótöbbséggel választották. Sav el Kálmán tszéki elnök pedig 26-án foglalta el állását. — **A veszprémi** szabadelvű párt Bezeredy Viktort léptette fel követjelöltül, ellenfele Eötvös Károly ur a keresztény sakter. — **Id. Kiss József** vajtai esperes plébános címzetes kanonokká nevezetett ki. — **A régi 50 frtos** bankjegyeket május 31-én kivonták a forgalomból. Junius hóban már csak a magy. kir. állampénztár váltja be Budapest. — **Schlauch József** építő mérnök 72 éves korában Pécsen elhunyt. A boldogult testvére volt dr. Schlauch Lőrincz Szatmár fenkelt lelki püspökének. — **Prágai érsekké** gróf Schönborn Ferencz eddigi Budweisi püspök nevezetett ki. — **Az erdélyrészi** ev. ref. egyházkerület püspökévé 197 szavazattal 151-el Szász Domonkos választott meg. — **Öngyilkosság és öngyilkossági kísérletek.** Sád el Antal 25 éves fővárosi hivatalnokot ma délelőtt az üllői-úti »arany sas« vendéglő egyik szobájában keresztüllött aggyal halva találtak. — Bilner szül. Molnár Eleonora 40 éves özvegy takarítónő tegnap délután népszínház-utcai lakásán lugeszszencziával megmérgezte magát. — Polczmann Károly 18 éves pékinas tegnap este 7 óra tájban a lánchíd közepéről a Dunába ugrott. — Delusz Jánosné pedig tegnap délután marólugot ivott. Valamennyi a Rókus-kórházban fekszik.

Az országos kiállításból.

A házi ipar.

Téres 700 □ méter területű csarnokban, melynek felépítése 14.000 frtba került vannak elhelyezve a házi ipar termékei. A berendezés Dr. Herich Károly és Ráth Károly csoportbiztosok érdeme, kik — igen helyesen nem minőség, hanem vidékek szerint helyezték el a tárgyakat, különösen szerencsés gondolat volt az a 15 parasztszoba, mely élethű berendezésével, a csángó, székely, palóc, bánáti, kalászegyi, temesi, tót, szász, román, szerb és bolgár népviseleteket élethű bábukon s csoportozatokon mutatja be. E csoportozatok körül láthatók a legkülönfélébb házi eszközök is, bútorok, azon cserépedények, melyeket népünk különösen lakásának feldíszítésére szeret felhasználni, érdekesen, természetesen vannak elhelyezve a vidékek házi ipar készítményei is; a szövés, varrás, faragás produktumai, oly szembeeszköleg vannak elhelyezve, hogy csak kissé figyelmes megtekintéssel azon vidékek iparviszonyai iránt teljes tájékozást nyerhetünk. Nagyon kár, hogy a dunántúli vidékek a csoportozatokkal teljesen hiányoznak, általában a házi ipar kiállításban legkevésbé szerepelnek, ámbar a mint azt ifj. Gróf Szechenyi Imre Somogy megye közgazdasági előadója által a »pásztor ipar« termékeiből rendezett gyűjteményi igazolja elég érdekes lehetett volna összehozni. Ha megnézi az ember e néhány tárgyat, valóban nem tudja, hogy a faragó ügyességét vagy türelmét bámulja-e inkább; egyszerű pásztor emberek oly izlést tanúsítanak e parányi csekélységek előállításában — gyufatartók, borotva tartók, tükrök, apró dobozok — mely népünk magas értelmi tehetségéről tesz újabb tanúságot.

A fennebb említett parasztszobák közül egyik legérdekesebb a békés-csabai, már csak azért is, mert ezen szobában van elhelyezve egy láda, melyet Munkácsi Mihály 1854. évben festett asztalos inas korában.

Ataljában Békés-Csaba elsőrendű házi szövetekek állított ki, melyeknek nagy része nemcsak a minták eredetiségét de a szövetek kiváló minőségét tekintve is nemcsak kiállják a versenyt a gyáriiparral, sőt realitást tekintetében meg is haladják azt. Mint benünket biztosítottak ezen ipar fejlesztése körül igen nagy érdeme van Bartóky Lászlónak.

A házi ipar kiállítás egy irányban különösen érdekes, s eredménye felette megnyugtató, az t. i. hogy hölgyeink bemutatatták miként a mellett, hogy ma már még komolyabb tudományokkal is foglalkoznak — bizon nem egy van a ki előtt férfiaknak sem jó volna a chemiából oxamentálni — ez nem szorította háttérbe a tít s az ollót; a házi ipar csoport 1038 kiállítója között számos úrhölgy mutatta be szebbnél szebb, sőt bámulatos finomságú himzéseit, csipke készítményeit. Az egyszerű polgár asszony ször szövete mellett ott találjuk a finom horgolt s kötött paplanokat, kendőket, butor védőket s más ezer apróságokat, melyek a ház lakályosságát annál inkább előmozdíják midőn a ház asszonya kezeinek ügyes-

ségéről tesznek tanúságot. Napokat venne igénybe ha e csoport minden egyes tárgyát tüzetesen megakarnánk nézni s ívek tellenének meg azok leírásával, de hű képét nyújtjuk az egésznek ha elmondjuk, hogy megtalálni ott a dúsgazdag termékek is diszére szolgáló arannyal himzett bársony függönytől — ára 1500 frt — kezdve, egész a pórnó karinczájáig, a legfinomabb csipkétől kezdve a legközönségesebb galanig; úgy az agyag, a kőipar, mint a fonó-, szövő-ipar, a vessző, hánacs, gyökény, káka, szalma és faipar, nem különben a háztartási cikkek s női kézimunkák terén mindent a mivel házilag foglalkozni lehet. Ha végig tekintettük mind e sok gyönyörtütséget, megnyugvással győződünk meg, hogy házi iparunk nagymérvű fejlődésnek indult, s hogy népünk józan esze e között is kitalálta azokat, melyek megélhetésének elősegítésére alkalmasak.

Rusticus.

A törvényházból.

— **Elítelt házasságközvetítő.** Igen tanulságos, de kissé enyhe ítéletet hozott a napokban a boroszlói törvényszék, midőn Schwarcz Reginát elmarasztalta. Ez az asszonság (természetesen zsidó) házasságközvetítésre adta magát és huzamosabb időn keresztül élt ezen a már nem szokatlan uton szerzett jövedelemből. Hangzatos hirdetései már számos hiszékenyt csaltak lépre a házassodni akarók mindkét neméből. Végre azonban egy prózai börtnyárosra akadt, a ki midőn rájött, hogy a neki kínált »igen előkelő családból származó, fölülte csinos külsejű 22 éves és 225,000 márka vagyonnal bíró hölgy« nem más, mint egy megfogydatt agyszű, kinek mindössze pár szót firtintja van, visszakövetelte a közvetítőnek fizetett előleget és midőn ez megtagadta, feljelentést tett ellene a törvénzséknél. A bíróság Schwarcz Reginát »hamis tényállással való áltatás« miatt három heti fogságra és 200 márka pénzbírságra ítélte.

— **A zsidó hős.** Israel legünnepeltbb hőse ez idő szerint Rosenberg Jola dakter ur, a ki tudvalevőleg a szerencsétlen Batthyányi István grófot párbaiban agyonlőtte. Az újkori Dávidot e hőstettéért a büntetőbírótság egy évi államfogházra ítélte, ebből azonban csak három hónapot töltött ki, mert a többbit az igazságügyminiszter előterjesztésére a király elengedte. A gewaltige dakter most már újra Budapestten fészit s a zsidók mint nemzeti hősiüket ünneplik.

— **A »Függetlenség« ügye.** Verhovay Gyula és Lajos előtt e napokban hirdették ki a kir. tábla ítéletét. A budapesti kir. bünyfenyítő törvényszék marasztaló ítéletét a kir. tábla tudvalevőleg megváltatta s úgy Verhovay Gyulát mint Verhovay Lajost a sikkasztás s illetve a sajtóvétség vádja s következményei alól fölmentette. A vádlottak a fölmentő ítélet tudomásul vették s abban megnyugodtak. Heil Fausztin kir. alügyész ellenben fölbebezt. Az ügyet tehát, jogérvényes elbirálás végett, a királyi kuriához fogják fölterjeszteni.

Irodalom és művészet.

— **Az »Aranyember« Prágában.** Jókai híres színművét a prágai német színházban is előadták, még pedig óriás sikerrel. Az előadás fölöl egy junius 2-ki távirat következőket jelenti: Jókai Mór »Aranyemberét« az itteni német országos színházban az »An der Wien« színház társasága ma adta elő először. A színház zsufolásig megtelt s jegyet már tegnap óta nem lehetett kapni. A szereposztás ugyanolyan volt, mint Bécsben, azzal a különbséggel, hogy Kristyán Tódor szerepét nem Girardi, hanem Jauner adta. A hatás felvonásról felvonásra fokozódott s a szereplőknek gyakori kihívásában nyilvánult. Legtöbbet tapsoltak Jaunernek és Mersberg kisasszonynak, ki Noémit bájos szeretetreméltósággal személyesíté, továbbá Török-Buska asszonynak (Timea). A színházban a németek és a csehek elítéje volt jelen. — Az előadás végén zajosan tapsoltak és hívták Jókai Mór, kinek nevében Thalboth rendező közönte meg a kihívást. Jókai Neumann Angeló igazgatóhoz a következő sürgönyt intézte: »Homo proponit, Deus disponit.« Az ember tervez, isten végez. Folyton beteg vagyok. Bocsnátot kérek az összes kedves kollégáktól. Nem akarok dicsőséget (Ruhm), csak egy betűvel kevesebbet, nyugalmat (Ruh).«

— **Az akadémia nagyhete.** Hazai első tudományos intézetünk e héten tartotta meg évi nagygyűlést, miután előzőleg a boldogult Lónyay Menyhért gróf helyére elnököt választott, Trefort Agoston közoktatásügyi miniszter személyében. A választás kétségtelenül szerencsés. Trefort nagy tehetségű vállalkozó szellemű férfiú, ki teljesen alkalmas arra, hogy az akadémia szoba-tudósait egy kissé összeköttesse hozzá az eleven étellel s figyelmeket az aktuális kérdések felé fordítsa. A nagygyűlés az idén a szokottnál is nagyobb díszszel ment végbe, jelenlétben azon Rudolf királyi ís, bár ezuttal nem mint a trón leendő örököse, hanem mint egyszerű tiszteleti tag minden előleges bejelentés és czeremonia nélkül foglalt helyet az akademikuskok sorában. Az ülés sorrendjén Pulszky Ferencz elnöki megnyitója után Frankóni főtítká adott számot az akadémia mult évi működéséről, melyet, fájjalom, a közönség alig ismer másból, mint csupán a jelentésből. Majd Trefort Agoston olvasta föl nagyérdéku emlékbeszédét Lónyay Menyhért gróf fölött. A trónörökös látható érdeklődéssel hallgatta meg az emlékbeszédet, s különösen azok a részek kötétték le a figyelmét, melyek a kiegyezés történetére vetnek világot. Az utolsó felolvasó dr. Fodor József volt, ki az emberi élet tartamáról érkezett. A jeles tudós, hosszas megfigye-

lés után, arra a tapasztalatra jutott, hogy az emberi élet tartama, különösen az u. n. intelligens osztályoknál, Angliában a legnagyobb s viszont Magyarországon a legkisebb. Új tagot az akadémia most csak egyet választott: Hegedűs Sándor orsz. képviselőt; Kemény Gábor báró, ki szintén a kandidátusok közt volt, megbukott. Végül megállapította az akadémia a jövő évre kitűzendő pályakérdéseket.

Szerkesztői üzenet.

V. De hát van e valaki, kinek ez az ember jóéert rosszal nem fizetett vissza? Egyébként lehetetlen, hogy itt is be ne valósuljon a közmondás: több nap van még hátra mint kolbász.

M. Biztosítjuk, hogy sokkal tobbre becsüli a »Népjog« önmagát, minthogy ajánlatul bármikor is a »Függetlenség«-re hivatkozott volna, ennél távolabb álló szándékunk soha sem volt.

Felelős szerkesztő: SZALAY KÁROLY.

Nagy horderejű értesítés!

EPILEPSIA (AGKÓR)

gyökeres és biztos gyógyításáról, egy új és kipróbált szer által.

Miután e betegségben még a Bromkalium hosszas használata is csak ritkább esetekben segít, sikerült nekem egy preparatumot összeállítani, melynek használatát a legmeglepőbb eredmény követi. Biztosan segít minden chronikus esetben, nagy jelentőségű tehát mindazoknak kik ezen irtoztató betegségben szenvednek, s eddig hiába kerestek segélyt.

Számos bizonyítványok s elismerő levél tanúsítja ezt.

A szükséges orvosszereket pontos utasítással együtt 20 frank vagy 16 márka beküldése avagy utánvétel mellett megküldöm.

A levelek hozzám intézendők.

S. Riebschläger, Specialist.

Berlin, S. Brandenburgerstrasse 35.

Nyujsuk a szerencsének jobbunkat!

500,000 márka főnyereményt ígér kedvező esetben a hamburgi nagy pénzsorsjáték, mely a magas kormány által jóváhagyott s biztosított. Emec újabb játék-tervezet előnyös berendezése abban áll, hogy rövid pár hó lefolyás alatt 7 sorolásban 100,000 sorsjegyből 50,500 nyereménynek kell bizon történnie, ezek között vannak főnyeremények esetleges 500,000 b. márka illetőleg

1 nyerem. a m.	300,000	26 nyerem. a m.	10,000
1 nyerem. a m.	200,000	56 nyerem. a m.	5,000
2 nyerem. a m.	100,000	106 nyerem. a m.	3,000
1 nyerem. a m.	90,000	253 nyerem. a m.	2,000
1 nyerem. a m.	80,000	512 nyerem. a m.	1,000
2 nyerem. a m.	70,000	818 nyerem. a m.	500
1 nyerem. a m.	60,000	31720 nyerem. a m.	145
2 nyerem. a m.	50,000	16990 nyerem. a m.	300
1 nyerem. a m.	30,000	200, 150, 124, 100, 94, 67,	
5 nyerem. a m.	20,000	40, 20,	
3 nyerem. a m.	15,000		

Ezen nyereményekből az első osztályban 2000 sorsoltatik ki, 117,000 márka összegben. — Az 1. oszt. főnyeremény 50,000 mt tesz s a 2-ikban 60,000 a 3-ikban 70,000 a 4-ikben 80,000, az 5-ikben 90,000, a 6-ikban 100,000, a 7-ikben azonban esetleg 500,000, illetőleg 300,000, 200,000 stb. márkára emlékedik.

A nyereményhúzások hivatalból tervszerűen vannak megállapítva.

Ezen nagy, az állam által biztosított pénzsorsjáték legközelebbi első osztálya nyereményhúzásra kerül

1 egész eredeti sorsjegy csak	3.50 frt o. é.
1 fél »	1.75 frt o. é.
1 negyed »	90 kr o. é.

Mindenemű megbízások, a pénz beküldése, postautoni fizetés vagy az összeg utánvétele mellett rögtön a leggrondosabban teljesítetnek, s mindenki az állam czimerével ellátott eredeti sorsjegyet töltnek saját kezéibe kapja.

A megrendeléseket a szükséges hivatalos tervezetek ingyen mellékeltenek, melyekből egy a nyeremények beosztása az illető osztályokra, mint szintén az illető betétek is megláthatók és minden húzás után érdekelt feleinknek felhívás nélkül megküldjük a hivatalos húzási lajstromot. Kívánatra a hivatalos tervet előre megküldjük megtekintés végett bérmentve és készek vagyunk nem tetszés esetében a sorsjegyet az összegnek visszafizetése mellett húzás előtt visszavenni. — A nyeremények kiizetése tervszerűen pontosan s az állam jóállása mellett történik Csoportozatunk mindig a szerencse kegyeltje volt és érdekelt feleinknek gyakran a legnagyobb nyereményeket fizettük ki, többek között 250,000 100,000, 80,000, 60,000, 40,000 stb. márkával.

Egy ily, a logszolidabb alapokra fektetett vállalatnál előreláthatólag mindenütt a legelőkelőbb részvétre lehet bizon számítani s kérjük ennéltovább, hogy minden megbízásnak megfelelhessünk, minden megrendelést minél előbb, mindenesetre pedig f. é. junius 10-ike előtt az aábbi czéghöz küldeni.

Kaufmann és Simon bank és váltó üzlete Hamburgban.

U. i. Ezennel közönetünket nyilvánítjuk az eldig ajándékozott bizalomért, s kérjük a hivatalos tervezett ártékintése által a nagyszerű nyerési csekélyekről meggyőződni, melyeket a sorsolások nyújtanak.

A fentebbiek.

KÖZGAZDASÁG.

A külföldi gabnapiacról.

Az időjárás tekintetében egész Közép-Európában elmúltak a panaszok, a melyeket még nemrég hallani lehetett. A hőmérséklet emelkedett és ezzel az előző nedves idő után hatalmas fejlődésnek indultak a vetések. E körülménynek tulajdonítható, hogy a nemzetközi piacon általában lanyhább irányzat jutott érvényre. Ama másik tényezőről, mely jó ideig jelentékeny befolyást gyakorolt a gabna áralakulására, a politikáról most már alig van szó, és így csaknem kizárólag a fent érintet tényező, a termési kilátások dominálnak.

A lanyha irányzatot támogatta az, hogy Amerikából is erősebb árcsökkenést jeleztek. Pedig éppen az amerikai piac ellentállási képességére számított Európában a gabnapiac érdekeltség azon része, mely tökélet faragva az angol-orosz bonyodalomból, hausse-irányzatú tulspekulációba bocsátkozott. Meglehet ugyan, hogy az amerikai depressió nem jelenti még az üzleti viszonyok gyökeres változását, hanem csak erősebb áremelkedés után rendszerint beállni szokott természetes visszahatást, de ez mitsem változtat azon a tényen, hogy az európai hausse-spekuláció fájdalmasan nélkülöz egy igen erős támpontot, mely céljaira eddig feleltet alkalmasnak bizonyult. Az északamerikai kikötőkből a közelebbi múlt héten 139.000 quarter búzát és 203.000 zsák búzalisztet exportáltak az előző heti 116.000 quarter búzával és 202.000 zsák búzaliszttel szemben. Hogy az ellenőrizhető buza-állomány még mindig 3.680.000 busbel, az kissé lehangolta a spekulációt és hozzájárult ahhoz, hogy az eladások tömegesebbek lettek. Az amerikai termési kilátásokról igen eltérők a nézetek, de az érkező hírekből konstatálható, hogy nincsen ok felténni, hogy az időjárás újabb alakulása lényegesen javított volna a termési kilátásokon.

Az angol piacokon az amerikai árhanyatlás nem tett nagyobb hatást, mivel az árak itt már előzőleg hanyatlottak volt. Igaz azonban, hogy a forgalom vontatott volt és az üzlet csak a tulajdonosok engedékenysége mellett fejlődhetett.

A francia piacokon az árak tetemesen olcsóbbodtak. Különösen a párisi tőzsdéről erős baissset jelentettek. — A belga és hollandi piacokon szintén árcsökkenés állott be, különösen a rozsnál. A délnémet és rajnai piacokon a forgalom az áremelkedések dacára sem élénkíthetett.

Az észak-német és különösen a berlini piacon a tőzsdéadó hatott nyomásztól az üzletre, eltekintve attól, hogy a piac nem vonhatta ki magát a külföldi irányzat hatása alól. A buza és a rozs ára tetemesen olcsóbbodott.

A dinnyék metszése. A dinnye-termelés sikerének lényeges tényezője a fiatal növények megfelelő képződés; ellenben ha az indákat zavartalanul nőni hagyjuk, lesz ugyan folytonos virágzás, de a gyümölcsképződés csak későn kezdődik és sok helyen nem is érnek meg a gyümölcsök, vagy ha meg is érnek, nem oly jóízűek, mintha korábban értek volna meg. A dinnyék metszése igen egyszerű. Mindössze abból áll, hogy az először képződő főindákat folytonosan megrovíditjuk és pedig egy vagy két levélre. Az indák végeinek eltávolítása után a megmaradt levélszögletből oldalindák képződnek, melyek egész más jelleggel bírnak mint a főindák. Míg ugyanis az utóbbiak igen vastagok, az oldalsó indák inkább fonalszerűek, igen vékonyak és mindenütt egyenlő vastagok. Az első metszés után következnek a második és harmadik, a midőn is az alsó indák folyton vékonyabbak lesznek, de e mellett igen termékenyek és a rajtuk képződött kis dinnyék nem bírnak hajlandósággal a leszakadásra, hanem majdnem bízhetetlen rövid idő alatt nagyra nőnek és megérnek. Ha egy oly dinnyeföldre megyünk, a melyen a metszés nem alkalmaztatott, azt látjuk, hogy az egyes növények összevissza kuszált indákból és levelekből állanak, ellenben a helyesen megmetszett dinnyetőkön kevés az inda és levél, de annál több a gyümölcs.

A Rajna vidékéről írják május végéről. Az időjárás oly kedvezőtlen a szőlőre, hogy arról, miként az idej termés első minőségű legyen, már szó sem lehet. Még uehány napja éppen ott állottak a tökékek, a hol ápril elején. Jó esztendőben a szőlőnek június 15-ig el kell virágozni, a mi ez idén már lehetetlen; azonkívül szükséges hogy a virágzás egyszerre történjen, ami szintén lehetetlen, mert némely szem kihajtott míg a másik alszik, ennek hátránya pedig majd a szőlő érésénél mutatkozik leginkább.

A filoxeráról olvassuk a »Dunántul«-ban a következő hírt, melyért a felelősséget egészen t. lap-társunkra hárítjuk, miután ez lenne az első eset, hogy a szőlőtöke kibővölje a filoxerát. A kérdéses hír így hangzik: A filoxera a Balaton-melléki szőlőkben kivesző félben van, a papkeszű s körüllevő szőlőkben ugyanis, melyek annyira pusztulásnak indultak, hogy mult évben már mi sem termett, a tökékek gyönyörűen kihajtottak az idén s dus szüretet ígérnek.

A vértetű behozatala ellen. A főváros tanácsa körendeletet intézett az összes kerületi előjáróságokhoz a Németországban fenyegetően fellépett és a gyümölcslakat, különösen pedig az almáfát szertelenül pusztító vértetű elleni védekezés tárgyában. Felszólítja az előjáróságokat, hogy a vértetű fellépésére a kerületekben levő faiskolákat és gyümölcsfa tulajdonosokat figyelmeztessék, illetve óva intsék, nehogy Németországból a járványt hazánkba átvitessék onnan rendelt események oltó ágak által. Ha azonban ennek dőzvére fellépne a járvány, erről a tanácsnak azonnal jelentést tegyenek. A fenyegető veszély ellen óva szerül az átirat szerint, a következő vegyület legalkalmasabb: 50 gr. fekete szappan, 100 gr. kozmaszesz (amyl. alkohol, Fuhselohl), 200 gr. borszesz és 650 gr. víz. E vegyülettel kell az ágakat, leveleket és eseményeket bekenni, mely a vértetűt biztosan elpusztítja.

SORSOLÁS. Az 1884-iki osztrák államsorsjegyek jun. 1-i húzásánál a következő sorszámok húzattak ki: 1 459 535 537 594 662 687 718 1003 1232 1237 1406 1491 1794 2033 2190 2227 2390 2471 2824 2964 3398 3453 3804 3936 3995. Ezek közül nyertek: **150.000** forint 1 sor 13 sz., **20.000** forint 537 sor. 87 sz., **10.000** forint 458 sor. 44 sz., **5000** forint 1 sor. 99 sz., 3804 sor. 87 sz., **2000** forint 1491 sor. 95 sz., 2390 sor. 84 sz., **1000** forint 537 sor. 37 sz., 1406 sor. 14 sz., 2227 sor. 62 sz.; egyenként **400** forint nyertek: 1 sor. 67 sz., 459 sor. 33 sz., 535 sor. 66 sz., 537 sor. 6 sz., 594 sor. 15 sz., 687 sor. 36 sz., 687 sor. 63 sz., 718 sor. 20 sz., 718 sor. 77 sz., 1003 sor. 1 sz., 1003 sor. 40 sz., 1232 sor. 4 sz., 1232 sor. 86 sz., 1232 sor. 88 sz., 1406 sor. 2 sz., 1406 sor. 42 sz., 1406 sor. 78 sz., 1237 sor. 16 sz., 1237 sor. 40 sz., 1794 sor. 9 sz., 1794 sor. 27 sz., 1794 sor. 38 sz., 1794 sor. 73 sz., 2033 sor. 4 sz., 2190 sor. 31 sz., 2190 sor. 45 sz., 2190 sor. 59 sz., 2190 sor. 60 sz., 2190 sor. 93 sz., 2471 sor. 70 sz., 2824 sor. 56 sz., 2964 sor. 81 sz., 3398 sor. 78 sz., 3453 sor. 2 sz., 3453 sor. 69 sz., 3804 sor. 79 sz., 3995 sor. 1 sz., 3936 sor. 71 sz., 3995 sor. 38 sz., 3995 sor. 95 sz.

A »Tisza« biztosító társaság felszámolása lassan halad, miután 1700 hitelező és 4000 adóssal van dolga. A volt biztosító társaság adósságai 1.700.000 fortra rúgnak míg követelése alig éri el a 1.100.000 forintot, a 481, 380 fortnyi részvénytöke teljesen elveszett.

Berlinből jelentik, hogy W. L. Dyonissius a százádo katonát Glogauban fennállott cég megbukott a cég kivárlag cukorral kereskedett, s ugy mondják, hogy e téren spekuláció okozta vesztét.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

A néhány nap óta uralkodó szilárd irányzat tartja magát, minél fogva az árak csak kevésbé ingadoznak. A forgalom gyenge, a mire a német császár egészségi állapotáról szóló hírek mindenestre nem kis befolyást gyakorolnak.

Az árváltozásokat a következő összehasonlító táblázat mutatja:

	junius 3.	máj. 28.
Magyar aranyár. 4 ^o / ₁₀ -os	98.60	97.75
» papíráradék	93.10	92.55
» díjsorsjegyek	—	116—
Tiszai sorsjegyek	—	118.50
Magyar hitelbank	290	284.75
Első magy. ált. biztosító társaság	—	3050.—
Magy. földh. int. zál. lev. 4 ^o / ₂₀	—	95.25
Osztrák-magyar bank zál. lev. 4 ^o / ₂₀	—	101—
Cs. kir. kör. arany	—	5.85
20 frankos arany	—	9.88
Német márka	—	61.20

Gabona-tőzsde.

A forgalom itt is egészen jelentéktelen. Irányzat s árak keveset változtak. A kész gabonában jegyzett árakat a következő táblázat mutatja:

Buza óbansági	74—79 kg.	—
» tiszavideki	74—79	8.85—9.60
» pestvidéki	74—79	8.75—9.50
» fejmegyei	74—79	8.75—9.50
» bácskai	74—79	—
» m. északi	74—79	8.60—9.20
rozs	70—72	7.30—7.60
árpa	60—62	6.30—6.50
»	62—64	6.60—7.60
zab	64—66	6.70—7.20
tengeri	39—41	6.85—7.30
»	75	—
köles	—	—
káposzta-repcze	—	—
bánsági repcze	—	—

Sertés-üzlet.

Köbánya, május 27. Eladók magasabb árakat igényelnek, miért az üzlet vontatott. Magyar urasági öreg, nehéz 40—40 50 forint, fiatal nehéz 41—41¹/₂ forint, fiatal, közép 41¹/₂—42 forint, könnyű 42—42¹/₂ forint. — Szedett nehéz 40—40¹/₂ forint, közép 41—41¹/₂ forint, könnyű 42—42¹/₂ forint. — Romániai átmeneti, bakonyi nehéz — forint, átmeneti közép — forint, átmeneti könnyű — forint, eredeti nehéz — forint, átmeneti közép — forint. Szerbiai nehéz 40¹/₂—41¹/₂ forint, közép 40¹/₂—41¹/₂ forint, könnyű 40¹/₂—41¹/₂ forint. — Hízó 1 éves élőszuliban 25—30 forint, hízó két éves élőszuliban 4°/₁₀ — forint, 1 éves hízó a vasutól mázsával —. — Az árak hízalt sertéseknél páronként 45 kilós és 4°/₁₀ levonással kilogramm-nként értendő. Makkos sertés, élőszuliban 4°/₁₀-os levonással —. — forint — Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmenetiek adtak t. vevőn s páronként 3 aranyban vám fejében megértettek.

Marhavásár.

Pozsony, jun. 1. A mai szarvasmarhavásárra 1695 drb hízott marhát hajtottak föl és pedig 1025 drb magyar ökröt, 3 drb birkat, 3 bivalyt, 270 drb gácsországi ökröt, 8 bikát, 361 drb német ökröt, 14 bikát és 9 tehenet. A vásár élénk volt. Árak magyar ökör 55—63¹/₂, gácsországi 53—60 frt, német származású ökör 57—63 métermázsánként.

Juhvásár.

Pozsony, Jun. 3. (Távirat.) A mai juhvásárra 2008 db juhot hajtottak föl. A vásár élénk volt. Az árak, a mult hetiekhez képest javultak. Árak: kivitelre szánt juhok 20—29 frt, legelő juh 12—19 frt páronként. Az összes felhajtott juhok elkeltek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Zsidó szemtelenség. Bécs környékének egyik leglátogatottabb pontján egy új épület vonja magára a járókelők figyelmét, mely távolabbról templomnak tűnik fel ily építményeknél szokásos hoszas hajójával s tornyával. Ha az ember azonban közelébe jut, akkor látja, hogy a torny tetején kereszt helyett egy sas diszeleg. Ha az ember e különös jelenség okát tudakolja, az ottaniak elbeszélnek, hogy ez az épület nem keresztény templom, hanem egy gazdag zsidó nyaralója. Az a szemtelenség, melylyel a furtim megtollasodott Jakecz mulatóhelyének mintájául keresztény templomot választott méltó felháborítást kelt mindenkiben. Hát ha még megdöbbenünk, hogy a pénz keresztényektől szedte össze, s most keresztény pénzen gonyolja a keresztény tiszteletének kiváló tárgyát.

Ahogy jött, úgy veszett. Bizonyára sokan emlékeznek még Tourville-re, ki nászutjában fiatal feleségét meggyilkolta. A bozeni esküdtészek — mely az által lett illetékes, mert a gyilkosság Tirolban történt — halálra ítélte a vádlottat, a császár azonban a halálbüntetést elengedte, s így az 15 évi fegyházra lett átváltotatva. Miután Tourville megkísérlette a szökést, Grácba vitték s itt őrzik gondosan s szigorúan. A hosszú fogság azonban, mint írják, nem igen látszik meg a bűnösön, ki nem is szándékozik magát ártatlannak feltüntetni. A gyilkosság indoka az volt, hogy felesége gazdag hozományát elég nagy saját vagyónához csatolja. Tourville pénze egy londoni bankháznál voltak letéve, de a bankház legközelebb megbukott, az ügyvivő pedig, kire a vagyon kezelése volt bízva, Amerikába szökött; így azután az eből jött szurdékból annyi sem maradt, a miből az elítelt fegyencz rabtartási költségeit ki lehetne elégíteni. E szerint ha kiszabadul is a bűnös, a nyomor lesz büntetésének folytatása.

A divat bolondságai. A férfi divat Párisban ismét egy lépést tett — a nevelés felé. A fehér nyakkendő elleni háboru az ingekre is kiterjedt. Néhány nap óta elegans urakat látni fekete frakk, piros nyakkendőben, fehér nyaku és fehér kezeltőjű kék csikós ingekben járkalni fel-alá. Ha mást nem, azt ugyan elérték, hogy kíváncsiak egész serege követi őket. Megérjük, hogy követők nemsokára Budapesten is hason jellemez fitogtatásával mulattatják a járókelőket.

Hugo Viktor leánya. A nagy költő koporsóját csak unokái kísérték, miután tudvalevőleg Hugó fiait atyjuk előtt elhaltak. Maradt ugyan még egy leánya, Adele, kiről azonban nem igen beszéltek. A boldogtalan Páris közelében örültek házában él. Gernsey szigetén férjhez ment egy tengerészhez, kit elkísért Indiába, honnét néhány év mulva mint özvegy megzavarodott elmével tért vissza egy néger nő kíséretében — ki előbb szolgálatában állott — atyához. Hugó Viktor egy magán intézetben helyezte el szerencsétlen gyermekét, hol hetenként meglátogatta. Adele — ki most 55 éves — csupán annyi öntudattal bír, hogy atyját felismerte, ölébe szokott ülni s rendszeren kérte, hogy vigye ki abból a borzasztó házból, de társnőivel együtt. A boldogtalan hölgy gondnoknoka Vacquerie Agoston s nevezetes vagyona szintén Hugó unokáira fog szállani.

A zsidót nem kell féltetni. Próbátétet tartanak a X-i községi iskolában, hogy a tanuló kétharmada zsidó, az természetes. Megjelenik a tanfelügyelő s oda fordul az Iczik gyerekekhez, következő kérdéssel: »Na Iczik mond meg, ha nekem egy felőtőre 1¹/₂ méter kelme kell, a méterje 5³/₄ forint, mennyit kell fizetnem?« Egyet gondol Iczik, azután szól: »A nagyshagos thanfelügyelő ornak nem lesz elég a másfél méter, khell majd khető, azután ilyen nagy ohr nem vehet olcsóbb phosztót, mint metherje hat floren, az khiteszi összesen 12 floren.

A nyomorultak. A közönség nevet, tapsol, az a szerencsétlen alig 9—10 éves fiu pedig ott mászkál a kötélén fenn a magasban, míg más korabeli gyermekek ugrádoznak, örülnek az életnek, addig ötlet halalos félelem fogja el, míg »dolgozik«, jó, hogy a patronus nem kimélte a festéket, nem látni alatta nevetésre vont arcának eltorzulását; már majdnem végét éri a mutatvány, mely minél nyaktörőbb, annál inkább ingerli a közönséget, mely megfizetett, tehát mulatni akar; midőn egy szerencsétlen félrelépés, s a gyermek a jövő pillanatban összezuzott tagokkal ott fekszik a porondon. Mintha most csakugyan mosolyogna, mintha suttogná: »hála Isten, vége van«. S a közönség? az még másnap is beszél a nagy izgalomról, a jó mulatságról.

A megrettent Khon. »Véghung van, szép nevünk khihal« így sóhajtott Magyarország egyik zsidóval megáldott városában Mojsze Khon zálogos, a mint olvassa a lapokban hogy Pinkas Kohn szatócs s Atilla fla »Kampos«-ra változtatták nevüket. eszébe jutott a sok: Kelen—Kohn, Kende—Kohn, Korosa—Kohn, Kemény—Kohn, Kont—Kohn, Kormos—Kohn, Kun—Kohn, Kunos—Kohn, Kolompos—Kohn, Kohusár Kohn, Komlos—Kohn, Korongi—Kohn, Kondor—Kohn, Károlyi—Kohn. Szomorúságában mi telhetett tőle? összeszedett 50 krt s megváltoztatta nevét »Khouos«-ra. No, hanem azért nehogy valakit nagyon elszomorítson a szerencsétlenség, megsugjuk, hogy maradt még elég Kohn az országban.

TÁRCZA.

A vakand.

— Regény írta MARGITAY DEZSŐ. —

(Folytatás.)

Midőn pipájából az utolsó szikra is kialudt, hevesen dobta azt el magától s elhagyva helyét, gyorsan az átellenében álló íróasztalhoz lépett, hol bal kezébe tollat véve, egy keze ügyében levő zöld hullámos levélre, nem minden helyesírás hiba nélkül, német nyelven a következő sorokat írta:

»Asszonyom!

Az a bizonyos »vig társaság«, mely mutatványainak állannó látogatója volt Prágában, önt állataival együtt mielőbb újra látni ohajtana régebbi helyiségében, mely számára feltartott.

Remélve, hogy e meghívásnak időhaladéknélkül, lehető gyorsan sikere lesz, — az utköltések födőzésére, e sorok kíséretében ezer francot vesz s Prágába érkezésekor ugyanannyit fog önnök átnyújtani:

e levél írója.

E levelet a megfelelő bankjegyekkel együtt borítékba téve, még mindég balkézrel a következő címet írta arra:

»Signora Vinetti állatsereglet-tulajdonosnőnek; Eperjesen; (Magyarország).«

Végül a lezárt levelet újabb borítékba helyezve, ezt — a tollat jobb kezébe fogva — a következő címmel látta el:

»Mr. 2=B. Prága — poste restante.«

Készen van! — mormogá aztán fogai között, miközben az újabb borítékot is lezárta. — Kettő — négy — — Signora Vinetti legfőleg hat nap alatt el fog utazni . . . De ama másik . . . ? Eh! badarság még csak gondolni is reá. — O meghalt, ebben bizonyos vagyok s az ékszer véletlenül jutott a nagyfejű számár kezei közé; vagy lehet, hogy nem is ugyanaz.

XII. A második lövés.

— Be van fogva tekintetes uram! — jelenté másnap reggel Kristoff ur szolgálja az íróasztala mellett ülő és szorgalmasan írogató jogigazgató előtt megállva.

— Jól van; csak várjon a kocsis, mingyárt készen leszek; — válaszolá ez a tele irt lapot levél alakba gyűrve.

— Parancsol valamit a kocsira vinnem?

— Mit vinnél, filkó! csak nem megyek a szomszédba is málhákkal! — s a levelet lepecsételve, kacskaringós betűkkel írta föl a német czimzetet:

»A Sz. Januárról czimzett püspöki egyház a nagyon tisztelt elöljáróságának. Nápolyban; sürgős; bérmentve.«

Az utolsó szó után nagyott bökött pennájával a a papir szélére, s az ennek következtében ott maradt makula képezte a punktumot.

— Tegnap este azt tetszett parancsolni, hogy a kocsis jól megabakolja a lovakat, minthogy Eperjesre . . .

Kristoff ur a második levelet kezdé pecsételni.

— Mi közöd neked az én szándékaimhoz, urfi? — majd elhordod magad, míg meg nem haragszom. Hát nem kell-e a lovakat akkor is jól megabakolni, ha az istállóban állanak, mi?

Mig e szavakat mondta, a második levélczim is föl volt írva:

»A Sz. Laurentől czimzett egyház nagyérdemű elöljáróságának, Florenczben; sürgős. ajánlva.«

Végül következett a tollbökés; aztán porzót öntött mindkét levélre és föllálva íróasztalától, mindkettőt gondosan oldalzsebébe mélyeszté.

— Nos, előállott-e már kocsim? — kérdé ezek után a még mindég egy helyben álló szolgától, mintha csak most venné őt először észre.

— Már majdnem negyedórája, hogy bejelentettem.

— No, no, barátocskám; reményem: nem neheztelsz, hogy kissé megvárakoztattalak . . . Üsse kő! de hát hol is van kalapom; kalap nélkül mégis csak nem mehetek.

A szolga előkerítette a keresett kalapot.

Kristoff ur gyorsan kitípett szobájából s egy életvidor ifjút megillető könnyűséggel ugrott ajtaja előtt váró kocsijába. mialatt a kocsinak megparancsolta, hogy Szomor kastélyába hajtsan.

Szomor még odahaza volt; épen a hámbeli kóroda igazgatójával s a vidéki ápolda felügyelőjével beszélgetett, midőn Kristoff ur, daczára, hogy az ajtó nem volt betéve, az ajtófelet megörbített mutatójával illedelmesen megköszöngtattván, udvarias lábcsozogatások között a szobába lépett.

A ház ura szokott nyájassággal fogadta őt; ülésel és szivarral kínálta meg, mely utóbbit, minthogy

nem tartozott szokásai közé a dohányzás, el nem fogadva, kijelenté, hogy csupán egy pillanatra volt bátor alkalmatlankodni.

Szomor gyorsan végzett embereivel s aztán a jogigazgató mellett helyet foglalva, kijelentette, hogy most már egészen szolgálatára áll.

— Egy alázatos kérelmem van urasághoz, — kezdé a kis ember — de mielőtt azt előadnám, kérem, igérje meg, hogy nem fog tagadó válaszal elbocsátani.

— Halljuk a kérelmet!

— Nem, mielőtt ígéretet nem nyertem.

— De a patvarban! hogy igérjek meg oly valamit, miről nem tudom: megtehetem-e?

— Oh, igen; csekélység az egész; — mibe sem fog kerülni urasághoz; hanem nekem s nem lehetetlen, hogy a Szentannay családnak is fontos szolgálatot tesz általa.

— Talán is a vakandról van szó?

— Olyan formán; azt akarom bebizonyítani, hogy urasághoz csalódott, midőn azt tette föl Anna grófnőről, hogy meghódította magát Admiralli által.

Szomor barna szemöldei egy pillanatra öszszébb vonultak; kék szemének tükre kissé elhomályosodott; de, mintha maga is sejtelemmel bírna arczkifejésének ez önkéntelen változatról, igyekezett azt gyorsan egy éles gumosoly alá rejteni.

Kristoff ur is kedvet kapott a mosolygáshoz, de az ő mosolya sokkal gonoszabb volt, mintsem, hogy leírni lehetne; mintha csak azt akarta volna mondani Szomornak:

— Urasághoz gumosolya testvérek közt is fölér két teringetével.

Szomor néhány pillanatig hallgatott, aztán a meggyőződés hangján kezdé szólni:

— Komolyan hiszem, hogy ez nem fog önnök sikerülni; egyébiránt is, mivére fárasszja magát? rám az egész ügy nem tartozik.

— Ki komolyan hisz, komolyan csalódik; kérem, igérje meg, hogy még ma délelőtt át fog lovagolni Dörénybe.

— Nem akartam ugyan ezt tenni, — viszonzá Szomor kis gondolkodás után; — de ha önnök szíveséget tehetek az által . . . S aztán?

— Aztán adandó alkalommal indítványozni fogja, hogy az egész társaság ránduljon valamelyik nap Eperjesre, megtekintendő a napokban oda érkezett s a közbámulat tárgyát képező . . .

— Mit?

— Még magam sem tudom: állatszeliadó, vagy panorama tulajdonossal van-e dolgunk? De sebj! Küldönczöm egy óra mulva elő fog érkezni s én tudomására fogom juttatni: panorama vagy állatgyűjtemény-e az, mi Eperjes lakosait annyira elragadja?

Szomor vonakodott eleintén megígérni, hogy az indítványt megtegye; de a kis jogigazgató oly szívélyesen rimánkodott eziránt, hogy utóbb is engedni volt kénytelen.

Kristoff ur ez ígéretet kinyervén, mint ki dögát reménye fölött jól végzé, mosolygós arczczal ült föl kocsijába s megparancsolta kocsisának, hogy lehető gyorsan hajtsan haza.

A jogigazgató ur nagyon sietett mielőbb Dörényben lenni, mert okvetlen hallani akarta, midőn Szomor az indítványt megteendi; nem, mintha talán attól félt volna, hogy ez nem fogná adott szavát beváltani, mert jól tudta, hogy mit Szomor megígér, arra — mint mondani szokás — merget is vehet; hanem, mert az indítvány tétele alatt Admiralli magatartását óhajtotta észlelni.

Mint előre elhatározottat, Szomor még délnélőtt megjelent a társaságban, melyet tegnap azon ezánedekkel hagyott el, hogy legalább néhány napig sem fogja azt újra fölkeresni.

Megjelenése nem tünt föl a vendégek előtt, mert senki sem sejté az elhatározást, mely eltávoztakor szülemlett meg gondolatában.

Szomor belépve, gyorsan átfutá tekintetével a termet, hol az egész társaság mulatott, s mint gondolhatni, legelőször is Annát vette észre, ki a zongoránál ülve, ujjait a billentyűkön mozgatta, anélkül azonban, hogy a hurokból csak egyetlen hangot csalna is ki.

Arcza még most is halvány volt; szeméből egy merengő beszédes némasága szólt, mi azonban nem látszott őt akadályozni, hogy — a mint mozdulataiból itélni lehetett — érdeklődéssel hallgasson Admiralli szavaira, ki jobbát bizalmasan a fiatal leány támlányának karjára nyugtatva, lassu hangon társalgot vele.

Midőn Szomor a terembe lépett, Anna mintegy ösztönszerűleg föltekintett s Kristoff ur, ki már előbb elfoglalta volt ablakmélyedését, ugy vette észre, mintha egy pillanatra remegni látta volna őt.

Mindezt a vendégek közül senki sem vette észre, a teremben sokkal élénkebben folyt a társalgás, sem hogy valakinek alkalma vagy kedve lett volna ily csekélységre figyelni.

Szentannay Izidor egy számos férfi tagból álló kör előtt épen valamit mulatságos vadászkalandot mesélt el, mely hallgatóinak újra és újra előtörő nevetést esalt ajkára.

Szomor az összegyülekezettek szokásos üdvözlése után e körhöz csatlakozott s azon volt, hogy eltalálja a kellő pillanatot, midőn indítványával időszzerűleg fölléphet.

Még mielőtt a terembe lépett volna, körülményesen tudatta vele Kristoff ur, hogy a bámulatot keltő egyén egy nő, névleg Signora Vinetti, ki Eperjesen bizonytalan ideig bárányszelid párducokat, szolgálatkész oroszánokat és barátságos tigriseket mutogat.

A várva-várt pillanat alig egy negyed óra mulva megérkezett.

Izidor meséjének befejezte után azon kéréssel fordult hallgatóihoz, hogy indítványok utján határozzák el a holnapi mulatságok sorozatát.

Egy pillanatra általános csönd lett a teremben; mindenki valami új eszmén törte a fejét.

Szomor sietett fölhasználni az általános csöndet.

— Hölgyeim, nem kíváncsiak-e önök látni a bizalmat, meghitt viszonyt, melyben a minden családok ősanja, az első gyöngéd nemükből, a vadorszlán és más vérengző állatokkal élt, mielőtt a tiltott gyümölcsöt megízlelte volna? — kérdé hangosan.

— Valami tűzképféle látványosságról van szó? — tudakolá Izidor Szomorhoz közelebb lépve.

— Korántsem; egyszerűen azt akarom indítványba hozni, hogy kocsizzunk be holnap Eperjesre, hol bizonyos signora Vinetti mutogatja magát, ki oroszánai, leopárdjai és tigriseivel ép oly meghitt viszonyban él, mint a jelenlevő hölgyek némelyike angora macskájával, vagy rojtos füllü ölebével.

Admiralli hallva az indítványt, mintha vesztett volna eleven arczszinéből; falso ajakát erősen megharapta s az összevont szemöldökök alól dühös pillantást löveltek fekete szemei az indítványt tevő férfit felé.

Kristoff ur mind e jelenségeket megfigyelte kiválasztott leshelyéről, s látva Admiralli fölindulását, az ő szürke szemei is villogni kezdettek; de a villogás nem a harag villama, hanem egy önmagával meglehető ember szemének ragyogása volt.

— En azt hiszem, vonzóbb mulatságot találtam ki a hölgyek számára! — Sietett Admiralli szóhoz jutni, mielőtt a többség Szomor indítványa fölött határozhatott volna.

— Halljuk Admirallit — kiáltottak többen a férfiak közül.

— Délután czéllövészeti verseny, melyben a nők nyíllal, a férfiak pedig puskával vesznek részt; minden hölgynek joga van sorhuzási rendben egy lovat választani, s a választott egész nap hölgye színeit viselendi. Végre este fáklásmenet a kis tavon, mely Szomor ur kastélya előtt elterül, föltéve, hogy ebbe a tulajdonos beleegyezik.

— Helyes! — szóltak többen s ezek között Szomor is, ki Admiralli ügyes fogása által saját indítványától elvonatott.

— De ez nem zárja ki, hogy holnapután, vagy a következő napra Szomor ur indítványát is el ne fogadjuk! — szólt közbe az epedő szemű barna hölgy, mindenkép azon igyekezve, hogy Szomor pillantásait magára vonja.

— Természetesen! — hangzott ismét több ajakról.

— Efelőtt később lesz elég időnk határozni; — viszonzá Admiralli a fölszólamló hölgyre egy hideg tekintetet vetve.

— Admirallinak igaza van! — Holnap tehát czéllövészet és fáklásmenet; — mondá ki határozottan Izidor, ki az ilyes tanácskozásnál az elnöki jogot magának követelte.

Kristoff ur észrevétlen hagyta el eddig elfoglalt ablakmélyedését; ő tudta, mit tudni akart. — Admirallinak okai vannak kerülni az állatszeliadó növeli találkozást.

Miközben a termet minden föltűnés nélkül elhagyni igyekezett, egészen Szomorhoz simulva, megszorítá ennek jobbát s hamiskásan csipetve szemével, tréfás hangon suttagá:

— Holnap nem leszek jelen a czéllövészetnél; ha valamelyik bájos hölgy engem talál lovagjául választani, — kérem, legyen szives kimenteni.

A jövő nap délutánján Izidor himzett sweitz vadászöltönyben jelent meg a kastély előtti terasszon összegyűlt és utra kész társaság előtt.

Magas és széles karamu kalapja, mely mellett szivárvány színt játszó gyöngykalpyával egy száll sőtétészínű sastoll volt megerősítve, kissé baloldalra nyomva kaczerkodott szöke fürtös feje tetején s különben is nem sok mélyesgről tanuskodó arczkifejésését egy élszóvár epedő jellegével gazdagítá.

Szük öltönyei előnyösen emelték ki szabályos idomait; könnyű fegyverét bal vállára akasztva hordozá s igen meglehetőnek látszott önmagával, midőn a nők s férfiakból álló társaság élén a deli termetű némese hölgyvel — ki délczeg vezetőjére utközben nem egy-két gyöngéd tekintetet vetett — a kastély kertjének mintegy folytatásaul szolgáló fenyves felé lépdégt.

Megjegyzendő, hogy e czéllövészethez e fenyves egyik kiválóbb pontja lett feldiszítve s megfelelő kényelemmel berendezve.

Anna most is, mint tegnap tevő, állhatatosan Admiralli oldala mellett maradt; karját az olaszba fűzve, sem jobbra, sem balra nem tekintve, engedte magát általa vezetettü.

(Folytatása következik.)